

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อประเมินแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ ผู้ประเมินแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญในการวัดและประเมินผล 1 ท่าน อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสังคม 1 ท่าน ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งนักวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ 2 ท่าน ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 แผน และแบบประเมินแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ สาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 41 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 แผน คือ แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความกตัญญูกตเวที เครื่องหมายของพลเมืองดีตามหลักทศ 6 ในพระพุทธศาสนา แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องรู้รักภักดีวัฒนธรรมไทย รู้เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นตามหลักวิถีความพอเพียง แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พระมหากษัตริย์ ต้นแบบแห่งการสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย โดยผู้ศึกษา

ได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยศึกษาหลักสูตร การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยได้นำมาบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังจากพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าแบบอิสระและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสรุป การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด – มีความเหมาะสมมาก ($\mu = 4.59 - 4.41$) เหมาะสมสำหรับใช้เป็นแผนในการจัดการเรียนรู้ สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

2. การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ภาพโดยรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกแผนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รวมทั้งครอบคลุมสาระความรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดได้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ /กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา กิจกรรมและการวัดประเมินผล ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยด้านสาระสำคัญกำหนดได้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความถูกต้องแสดงความคิดรวบยอดหรือแก่นของเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียนด้านสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความถูกต้องของสาระการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะผู้เรียน มีการจัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาสาระและมีความสอดคล้องกับการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสร้างเสริมการรักความเป็นไทยด้านการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการสอน มีความหลากหลายของกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและแสดงออก กระตุ้นให้ค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้และปฏิบัติอย่างเป็น

ขั้นตอนและเป็นกระบวนการส่งเสริมให้มีประสบการณ์ตรงจากสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนกับชีวิตจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูล ให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย ด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และเหมาะสมกับวุฒิภาวะวัยของผู้เรียนในระดับชั้น ม.3 ด้านการกำหนดสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด มองเห็นสิ่งที่เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ และส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย มีการระบุเครื่องมือประเมิน และมีการระบุเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย จำนวน 4 แผน แผนละ 6 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง คือ แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความกตัญญู กตเวทิต์ เครื่องหมายของพลเมืองดีตามหลักทศ 6 ในพระพุทธศาสนา แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องรู้รักวัฒนธรรมไทย รู้เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นตามหลักวิถีความพอเพียง แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พระมหากษัตริย์ ต้นแบบแห่งการสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สอดคล้องกับ วัฒนธรรม ระเบียบทุกข์ (2542, หน้า 170) ที่ได้กล่าวถึงการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่า การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ เป็นการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอนจริงว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ แต่ละหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม สอดคล้อง ครอบคลุมถูกต้องตามหลักวิชาการ และที่สำคัญแผนการจัดการเรียนรู้นั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องควรปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแบบประเมินเพื่อหาความสอดคล้อง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และได้ผ่านการวัดความเที่ยงตรงของเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่าน

การประเมินด้านความพึงพอใจและความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลปรากฏว่าแต่ละแผนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ เนื่องจากผลการประเมินแผนมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากในทุก ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน จึงได้ดำเนินการสร้างตามหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ แผนการจัดการเรียนรู้ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน มีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประเมินแผนคอยให้คำแนะนำ เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้วางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ มีลำดับขั้นตอนโดยเริ่มจากการนำหลักสูตรไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้(สาระการเรียนรู้แกนกลางและสาระการเรียนรู้ตามความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เชื่อมโยงกับหน่วยการเรียนรู้ และออกแบบการเรียนรู้โดยการเลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเล็งเห็นความเหมาะสมในการสร้างให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย สอดคล้องกับอรรถมุฑคำ และสุวิทย์ มุฑคำ (2544, หน้า 20) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประโยชน์ดังต่อไปนี้ คือช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตจริงได้ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงจำเป็นต้องใช้ความรู้ และทักษะจากหลายสาขาวิชาร่วมกันแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่างๆเหล่านี้กับชีวิตจริง ช่วยขจัดความซ้ำซ้อนของการสอนตามเนื้อหาวิชาต่างๆในหลักสูตร เป็นการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตจริง และช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะต่างๆหลายๆด้านในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง เช่นเดียวกับอรรถมุฑคำ สุชาติ โนบล (2545, หน้า 25) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นักเรียนได้รับความสนุกสนานในการเรียน เพราะได้เรียนรู้รอบด้าน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายจากการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากศาสตร์ต่างๆ และได้รับความรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและสัมพันธ์กับชีวิตจริง ทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตตนเองได้ ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะต่างๆ ควบคู่กันไป ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน และส่งเสริม

ความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ เช่น ภาษา ดนตรี ศิลปะ ฯลฯ ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสรุปได้ว่าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้แล้ว จึงตั้งชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้กำหนดเวลา ระบุระดับชั้น วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์ เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เลือกสื่ออุปกรณ์ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผล ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 22-23) ที่ได้เสนอขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเวลา ระบุระดับชั้น วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์นำทาง เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เลือกสื่ออุปกรณ์ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม จัดทำลำดับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดการวัดผลและประเมินผล ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวผู้ศึกษากำหนดองค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย สื่อและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผล

ผู้ศึกษาได้จัดทำการวัดและประเมินผลตามแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (หน้า 111-140) ที่ได้กล่าวถึงการดำเนินการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั้นเรียน ไว้ตามขั้นตอนคือศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด มาศึกษานิยาม/ตัวชี้วัด/พฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อพิจารณาว่าพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดครอบคลุมตัวชี้วัดและนิยามของคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือไม่ การวิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้ วิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อให้เห็นพฤติกรรมที่จะสามารถวัดและประเมินได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัด เครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ในสถานศึกษา เนื่องจากใช้ได้ง่ายและสะดวก ได้แก่ แบบสังเกต (observation) แบบสัมภาษณ์ (interview) แบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) แบบวัดสถานการณ์ (situation) แบบบันทึกพฤติกรรม (anecdotal records) แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (self report) ในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น

การใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่หลากหลาย ข้อมูลจึงจะน่าเชื่อถือ จึงควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินให้เหมาะสมกับพฤติกรรมบ่งชี้/พฤติกรรมสำคัญว่าควรจะใช้เครื่องมือชนิดใด การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน ถ้าต้องการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ โดยอาจนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของพฤติกรรมที่จะประเมินกับตัวชี้วัด และความต้องการในการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง I.O.C (Index Objective Concurrent) ในการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญต้องไม่น้อยกว่า 3 คน ขึ้นไป เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ถ้าคะแนนเฉลี่ย 0.6 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ แล้ววิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดเป็นรายข้อ/ทั้งฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ หลังจากนั้นจึงจัดทำต้นฉบับเพื่อนำไปใช้ การออกแบบการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมิน และวิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั้นเรียนได้ดังนี้ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ตัวชี้วัด/พฤติกรรมบ่งชี้ที่จะประเมิน วิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้ที่จะประเมิน เลือกใช้วิธีการ เครื่องมือให้เหมาะสมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) ซึ่งในการให้คะแนนนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งเกณฑ์การตัดสินไว้โดยอิงจากเกณฑ์ของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และได้กำหนดให้มีการให้คะแนนจาก 3 ส่วนคือการประเมินจากตนเอง จากเพื่อนและจากครูผู้สอน ส่วนการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย ผู้ศึกษาได้นำมาจากสำนักงานวิชาการเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นมีความสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยต่อผู้เรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ

2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย นอกจากจะตรวจสอบโดยผู้ประเมินแล้ว ควรนำไปทดลองสอนจริงกับผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2. ควรมีการประเมินคุณภาพของแผนการเรียนรู้โดยครูผู้สอนและตัวผู้เรียน